

Sáraumbúðir: Tilgangur og notkun

Eyrún Ósk Guðjónsdóttir
Október 2014

Sárameðferð

Val á
umbúðum

Mat á sári.

Hreinsun
sársins

Mat á
einstaklingnum
með sárið

Tilgangur umbúða

- Ná stjórn á aðstæðum í sárinu
- Raki
- Hitastig
- Sýrustig
- Bakteríur

“Réttar” umbúðir

- Halda sárabeði rökum
- Halda húð umhverfis sár þurri
- Festast ekki ofan í sári
- Sníðanlegar
- Sveigjanlegar
- Einfaldar í notkun
- Hagkvæmar
- Þægilegar fyrir sjúkling

Flokkar umbúða

- Svampar
- Þörungar
- Trefjar
- Rakagel
- Hydrocolloidar /kökur
- Filmur
- Snertilag

Svampar

- Polyurethan svampur með filmu á yfirborði sem hleypir út raka
- Á lítið til mikið vessandi sár
- Heldur sári hlýju og röku
- Stuðla að granuleringu og epithelmyndun
- Svampar festast yfirleitt aldrei ofan í sári
- Absorbere beint upp af sári
- Hægt að klippa flesta svampa
- Má nota með geli og með þörungum eða trefjaumbúðum
- Með eða án límkants
- Þarf festibúanað ef ekki er límkantur

Pörungar og trefjar

- Þæfðar plötur og lengjur unnar úr brúnþörungum eða cellulosa (aqvacef)
- Mjög rakadrægur umbúðir
- Á miðlungs og mikið vessandi sár
- Halda sári röku og festast ekki ofan í sári ef loft kemst ekki að
- Stuðla að niðurbroti /autolysu, granuleringu og epithelmyndun
- Gott ofan í holur
- Eiga þó að jafnaði að ná út fyrir sárabarma
- Vernda sárabarma
- Draga úr blæðingu (Ca++)(þörungar)
- Alltaf með festibúnaði, t.d. filmu eða svampi

Rakagel

- Vatn með hleypiefnum
- Formlaust eða plötur
- Halda sárabeði röku
- Á lítið til miðlungs vessandi sár
- Stuðla að niðurbroti /autolysu, granueringu og epithelmyndun
- Má nota á grunn og djúp sár
- Alltaf með öðrum umbúðum, s.s. svampi, hydrokolloidum eða filmu.

Hydrokolloidar / kökur

- Vatnsheldar plötur úr carboxymethylcellulosa sem límist yfir sárið
- Draga í sig vessa og mynda gelpoll
- Festast ekki ofan í sári
- Á lítið til miðlungs vessandi sár
- Halda sári röku
- Loftfirrt umhverfi
- Stuðla að niðurbroti /autolysu, granuleringu og epithelmyndun
- Draga mjög lítinn vessa í sig
- Hætta á soðnum sárabörmum
- **EKKI Hydrokolloida á sykursýkisár**

Snertilag

- Net úr silikoni, bómull eða öðrum efnum
- Með eða án smyrsla
- Notað sem millilag beint á sárabeð undir aðrar umbúðir
- Vernda viðkvæman veg
- Hleypa vessa í gegnum sig

Filmur

- Vatnsheld filma sem hleypir út raka
- Festibúnaður á þörungum, trefjum og svampa
- Einar og sér á sár sem vessa mjög lítið

Bakteríuhamlandi efni

- Silfur
- Hunang
- PHMB
- Joð
- Hægt er að fá í formi svampa, þörungum, trefja, gels, hydrokolloida og snertilaga.

Hvernig er sárið

- Kemur vessi úr sárinu, mikill eða lítil
- Er sárið djúpt eða hefur að göng eða hella
- Hvers konar vefur er í botni sársins
- Hvernig er húðin í kringum sárið
- Staðsetning sársins
- Er þörf á staðbundnum sýkladrepani efnum

Umbúðir

- Mikilvægt verkfæri í sármeðferð
- Græða ekki sár en geta skapað umhverfi svo að sárið grói

- Takk fyrir